

Un număr vechi 1 leu

CURIERUL JUDICIAR

DOCTRINA — JURISPRUDENȚA — LEGISLAȚIUNE — ECONOMIE POLITICĂ — FINANȚE

DIRECTOR: D. ALEXANDRESCO

PRIM-REDACTOR: I. N. CESĂRESCU

ABONAMENTUL

pe an 30 lei; 6 luni 16 lei; 3 luni 8 lei

Studentii plătesc pe jumătate

Străinătatea: 40 lei pe an, 20 pe 6 luni

A P A R E

de două ori pe săptămână sub redacțiunea unui comitet

Abonamentele se plătesc tot-d'a-una înainte

REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA

BUCUREȘCI

6, Splaiul Brâncoveanu Voevod, 6

Vis-à-vis de Palatul Justiției

S U M A R :

Despre autoritatea sa influența, în materie penală, a lucrului judecat în civil și vice-versa de d. D. Alexandresco.

JURISPRUDENȚA ROMÂNĂ:

Inalta Curte de casație și justiție, s. II: *Herș Veiss cu M. Cohn Drăcșineanu, depozitarul judiciar al averii erezilor rămași pe urma def. Zisu Feltz.*

Idem: *I. Dorobanțu cu Ad-ția financiară de Prahova (fiscal).*

Idem: *F. P. Archbold cu Ad-ția financiară de Brăila (fiscal).*

Trib. jud. Botoșani: *Ion Licu cu Alexandrina Mihăileanu.*

Judecătoria ocolului II Ploești: *Anastasia Morcovescu cu I. Gr. Morcovescu.*

Cererea reconvențională înaintea judecătorului de ocol, de d. *Mihail Nițescu.*

Erată.

Despre autoritatea sa influența, în materie penală, a lucrului judecat în civil, și vice-versa.

Ne propunem de a trata, într-o serie de articole, despre influența sa înrîurirea, asupra penalului, a lucrului judecat în civil, și vice-versa, despre influența sa înrîurirea, asupra civilului, a lucrului judecat în penal.

I

Influența sa înrîurirea asupra penalului a lucrului judecat în civil.

Orî-ce fapt delictuos dă loc la două acțiuni, una publică și alta civilă (art. 1 Pr. pen.)

Acțiunea civilă sa privată (prin opoziție la cea publică) se poate urmări de-odată cu cea publică, înaintea judecătorilor represivi, cât timp acțiunea publică nu este stinsă.

Ea se poate urmări și singură, a parte, înaintea judecătorilor civili (art. 8 Pr. pen.).

Dacă partea, pretinsă leșată, a urmărit acțiunea sa înaintea judecătorilor civili, și această acțiune a fost respinsă, sa chiar admisă, într'un cuvânt judecată, nu mai începe îndoială că ea nu ar putea să se constituiească parte civilă, pentru acelaș fapt, înaintea tribunalelor represive, cari ar fi fost seșizate mai în urmă de acțiunea publică de ministerul public, nici să ci-

teze direct înaintea tribunalelor represive pe pretinsul vinovat, conform art. 178 Pr. pen., pentru-că, în privința acțiunii civile, există definitiv lucru judecat.

Dacă ambele acțiuni se judecă de tribunalele represive (art. 8, *ab initio* Pr. pen.), nici o dificultate nu se presintă, fiind-că ele vor fi rezolvite prin una și aceeaș sentință. Chestiunea însă se complică când acțiunea civilă, în loc de a fi judecată de tribunalele represive, se judecă de acele civile, sa când ambele acțiuni sunt aduse înaintea Curței cu jurați, pentru-că culpabilitatea penală se apreciază de jurați, pe când delictul sa quasi-delictul civil se judecă de magistrații care compun Curtea (1).

Cu-toate-acestea, principiul independenței acțiunii publice de cea privată, proclamat, în materie de bancrută, de art. 875 C. com., ar trebui să ne conducă la rezultatul logic că ceea ce s'a judecat în privința uneia din ele, nu are nici o înrîurire asupra decisiunii ce urmează a interveni în privința celei-l'atte.

Această consecință logică este admisă de doctrină și de jurisprudență, când este vorba de a se aprecia înrîurirea lucrului judecat în civil asupra penalului, căci se admite, fără discuție, că decisiunile date în privința acțiunii civile, n'a, în principiu, nici un efect asupra acțiunii publice, pentru-că nu există, în specie, elementele lucrului judecat, adecă identitatea de obiect, de cauză, și de părți. În adevăr, de și, în ambele acțiuni, faptul este acelaș, totuși, în acțiunea publică, el este considerat ca un delict; pe când, în acțiunea civilă, el se consideră ca un fapt dăunător; apoi, acțiunea publică are de scop aplicarea unei pedepse (art. 2 Pr. pen.), pe când cea civilă urmărește repararea daunei cauzate (art. 998, 999 C. civ.); în fine, în ambele acțiuni, părțile sunt deosebite, căci acțiunea publică se exercită, în numele societăței, de man-

(1) Jurații apreciază și fixează quantumul daunelor-interese, numai în privința delictelor de presă (art. 105 Constit.).

datării și membrii ministerului public (art. 4 Pr. pen.); pe când cea civilă aparține părții leșate (art. 3 Pr. pen.). Este adevărat că, în ambele acțiuni, partea urmărită este aceeași, însă, în acțiunea civilă, ea este un simplu pârît, pe când în cea publică, ea figurează ca prevenit sau acusat.

Judecătorii represivi vor statua, deci, asupra existenței faptelor incriminate și culpabilității prevenitului sau acusatului, ca și cum hotărîrea civilă n'ar avea ființă; iar dovezile adunate în instanța civilă, și chiar mărturisirea ce ar fi făcut prevenitul sau acusatul, nu vor fi luate în samă de densii. «*Mihi semper placuit, dice un vechiū jurisconsult italian, Clarus, quod confessio facta in judicio civili non faciat in judicio criminali plenam probationem, sed tantummodò semiplenam, et sic indicium ad torturam*».

Mărturisirea făcută înaintea judecătorilor civili nu avea, deci, altă dată, de cât valoarea unui indiciū, care autorisa întrebuițarea casnei sau torturei. Farniacius aprobă această doctrină în termenii următorii: «*Confessio facta in judicio civili, vel criminali civiliter intentato, non sufficit ad condemnandum in criminali judicio criminaliter intentato*».

Astăzi, mărturisirea făcută chiar înaintea instanțelor represive, nu are prin ea însăși nici o putere legală decisivă. Ca ori-ce element de probă ea este lăsată la aprecierea suverană a judecătorilor fondului. „Judecătorii vor prețui, zice art. 145 din vechiul Cod de procedură criminală a Țării-românești, după lumina conștiinței lor și după împrejurări, adevărul mărturisirilor făcute de bănuît împotriva sa, în neștiința procurorului, și în urmă tăgăduite de dinsul, (2); iar în vechiul Cod penal al Moldovei din 1826, promulgat în timpul lui Ioniță Sturdza (art. 175), găsim următoarea dispozițiune înțeleaptă: „Judecătorii pricinilor criminale, nu trebuie lesne a hotărî spre a se pune pârîtul sub pedeapsă pentru mărturisirea faptei sau arătarea celor împreună vinovați, sau descoperirea și a altor fapte încă necunoscute; căci nici-o dreptate nu poate statornici legiuirea unei pedepse, când încă rămâne îndoială de este pârîtul vinovat, sau nevinovat, cu atât mai ales, că din asprimea pedepsei, poate într-unu acel minut să dică cel nevinovat că este vinovat, că să contenească pedeapsa, și judecătorii să cadă în mai mare neîncredințare, de au înaintea lor un vinovat sau un nevinovat,».

Andronachi Donici prevede, de asemenea (§ 2,

capit. 31), că judecătorii criminalicești nu trebuie să creadă lesne însuși aceluia ce de o dată mărturisește că este vinovat; căci poate de frică și de sfileală să mărturisească pentru sine fapte care nu le-au făcut, ci cu multă răbdare și îndelungată cercetare să afle adevărul. Tot ast-fel și Codul Caragea dispune că: «vinovații, cari se căznesc, să nu să creadă de o dată, măcar că vor și spune că sunt vinovați; căci, de multe ori, de frică și durere dic și ceea ce nu este, (partea VI, capit. 2, § 57). Recomandăm cu tot dinadinsul textele menționate ale vechilor noastre pravile, membrilor poliției judiciare și chiar unora din tinerii magistrați însărcinați cu instrucțiunea afacerilor penale, cari adesea-ori se mulțumesc cu o simplă mărturisire a prevenitului, datorită de multe ori cine știe căror împrejurări.

În baza principiilor mai sus expuse, după care deciziunea dată în civil n'are nici un efect asupra acțiunii publice, se decide că un comerciant, în stare de încetare de plăți, poate fi condamnat pentru bancrută, fie simplă, fie frauduloasă, independent de declararea în stare de faliment, și chiar dacă tribunalul comercial ar fi hotărît că nu este loc la asemenea declarare (3); că hotărîrea civilă, care a declarat că un deposit n'a avut loc, nu se opune la exercițiul acțiunii publice pentru violarea acestui deposit (4); că hotărîrea pronunțată de tribunalul civil, în materie de contravenții vamale, asupra apelului

(3) Bancruta, fie simplă fie frauduloasă, poate, deci, să existe independent de o declarare de faliment în regulă, o simplă încetare de plăți, constatată de instanțele represive, fiind suficientă (argum. din art. 714, 710 vechi. și art. 875 Cod. com.). Cpr. trib. Ilfov, *Dreptul* din 1899, No. 81. Cas. fr. D. P. 57. 1. 180. Sirey, 57. 1. 636. Sirey, 79. 1. 481. Ionescu-Dolj, *Curierul Judiciar* din 1901, No. 15. D. Maxim, *Causele înmulțirei falimentelor*, p. 52 nota 2. Cesărescu și Dan, *Falimentele* (1902, tip. *Curierul Judiciar*), nota asupra art. 714. Calamandrei, *Del fallimento*, II, 831. Vidari, *Corso di diritto commerciale*, IX, 8724 (ed. 4-a). Cuzzi. *Il Codice di commercio ital. commentato*, VII, 1128, p. 731. Haus, *Dr. pénal belge*, II, 1226. Massé, *Dr. comm.*, II, 1167. Gadrat, *Tr. des faillites*, etc., p. 554. T. Huc, VIII, 336, p. 433, etc.—*Contra*: Lyon-Caen et Renault, *Dr. comm.*, VII, 191 urm. și VIII, 938. Demangeat, *Revue pratique*, t. XVI, anul 1863, p. 337 urm. Bravard-Veyrières et Demangeat, *Dr. comm.*, etc. Cas. rom. *Dreptul* din 1887, No. 42 și Bulet. s. II, 1887, p. 378. Trib. Suceava, *Dreptul* din 1888, No. 82 și din 1893, No. 51 (sentință dată în privința bancrutei simple și confirmată de Curtea din Iași prin adoptarea motivelor tribun.), *Dreptul* din 1893, *loco cit.*

Un comerciant poate el, însă, fi condamnat în acelaș timp pentru bancrută frauduloasă și bancrută simplă? Unii admit afirmativa, însă Carrara critică această soluție, pentru că ambele bancrute nu constituiesc în substanță, de cât un fapt unic. Cpr. Calamandrei, *Del fallimento*, II, 803. — În ori-ce caz, achitarea pentru bancrută frauduloasă nu împiedică urmărirea pentru bancrută simplă, și *vice-versa*. Cas. rom. *Curierul Judiciar* din 1893, No. 80, și Bulet. s-a II, 1893, p. 916.

(4) C. Limoges, Sirey, 45. 2. 177. D. P. 45. 4. 84, No. 3. Pand. fr., *Chose jugée*, 2069. Cpr. Demolombe, XXX, 406,

(2) Cpr. asupra acestui text, Cas. rom. (3 Maiu 1862), prima decizie pronunțată de Curtea noastră supremă. Bulet. s-a crimin., anul 1862, p. 3.

interjectat contra decisiunii administrațiunei su-
perioare, nu are nici o înfrîngere asupra acțiunei
penale exercitată în urmă, în caz de fraudă, de
ministerul public, conform art. 199 din legea
vamală, înaintea tribunalelor represive ⁽⁵⁾; că ho-
tărîrea, pronunțată în civil, asupra cererei de a-
nularea unui act de vinđare, nu constituie lu-
crul judecat înaintea autorităților represive, che-
mate a judeca acțiunea publică, intentată contra
aceleași persoane pentru faptul că s'a servit cu
acel act, avînd cunoștință că era fals ⁽⁶⁾.

Din cele mai sus expuse mai rezultă încă că,
dacă un tribunal civil ar fi declarat pe cine-va
autorul unui fapt, aceasta n'ar împedica pe tri-
bunalele represive de a'l achita pentru acelaș
fapt; și *vice-versa*, individul urmărit înaintea
tribunalelor civile pentru un fapt dăunător, și
declarat neresponsabil, sau recunoscut ca nefiind
autorul faptului pretins, ar putea foarte bine să
fie condamnat de instanțele represive pentru a-
celaș fapt. Această posibilitate de contradicere
între ambele hotărîri, este inevitabilă de câte-orî
instanțele civile s'au pronunțat înaintea acelor
represive. De aceea, este bine ca ele să suspende
causa până la judecarea ei în penal, conform a-
dagiului: *le criminel tient le civil en état* (art. 8
Pr. pen.). Dacă, însă, tribunalele civile nu s'au
conformat acestei regule de bun simț, va putea
să existe contradicție între ambele hotărîri, și
singura înfrîngere ce hotărîrea civilă va putea să
aibă asupra acelei penale, este că tribunalele re-
presive nu vor mai putea să judece acțiunea ci-
vilă, dacă ea a fost definitiv judecată de instan-
țele civile, pentru-că, în specie, ar exista cele trei
identități ale lucrului judecat: acelaș obiect (a-
ceeaș despăgubire sau indemnitate), aceeaș cauză
(acelaș fapt dăunător), și aceleași părți. Lucrul
fiind, deci, definitiv judecat pe cale civilă, nu mai
poate fi adus pentru a doua oară înaintea in-
stanțelor represive.

Iată însă un caz, care poate fi îndoelnic: o
persoană și-a asigurat casa contra incendiului, și
această casă a ars; cerîndu-se înaintea tribuna-
lului comercial plata primei de la societatea de
asigurare, această din urmă susține și dovedește
în mod suficient că focul a fost pus înadins, așa
că tribunalul de comerț respinge acțiunea asi-
guratului. Mai târziu, asiguratul este urmărit pe
cale penală, și achitat de dare de foc. Pute-va
el din nou să ceară de la societate indemnitatea
cuvenită?

De sigur că nu, căci există lucru judecat.
Verdictul juraților lasă, în adevăr, în tot-deauna

o incertitudine asupra culpabilităței acusatului.
Se poate foarte bine întîmpla ca asiguratul să fi
fost autorul incendiului, însă să fi fost achitat
pentru-că, după aprecierea juraților, nu avea pe
deplin usul rațiunei sale, sau pentru altă cauză.
Sunt, deci, destule motive ca el să nu primească
indemnitatea la care ar fi putut să aibă drept ⁽⁷⁾.

Ipoteza inversă este și mai delicată: asiguratul
își cere de la tribunalul de comerț indemnitatea
sa, iar societatea de asigurare nu dovedește cu
suficiență că focul a fost pus înadins de dînsul,
în cât este condamnată la plata primei stipu-
lată.

Mai târziu, însă, descoperindu-se bănueli grave
în contra asiguratului, el este urmărit penalice-
ște și condamnat pentru dare de foc. Pute-va el
să execute hotărîrea civilă, dobîndită în contra
societăței, cu toată criminalitatea faptului dove-
dită și sancționată prin o hotărîre definitivă?
După rigoarea principiilor, da; după echitate, nu.

În Franția, societatea de asigurare are un
mijloc de scăpare. Ea va cere revisuirea hotărî-
seii civile pentru dolul personal al asiguratului
(art. 480, 1-e Pr. civ. fr.); căci dolul din par-
tea lui rezultă nu numai din punerea focului cu
voință, dar încă din cererea indemnitaței la care
el știea prea bine că nu are nici un drept ⁽⁸⁾.

La noi, unde dolul nu figurează printre ca-
surile de revisuire, societatea de asigurare va
trebui să plătească, cu-toate-că ea se găsește în-
tr'un caz de scutire, fiind-că este condamnată
prin o hotărîre definitivă, care, orî-cât s'ar țice
și orî-cât s'ar face, are autoritatea lucrului ju-
decat. Iată rezultatul nedrept la care ne conduce
respectul principiilor și al logiceii. *Summum jus,
summa injuria!*

Acest exemplu ar fi de ajuns pentru a con-
vinge pe legiuitorul nostru că dolul trebuie să
figureze printre cauzele de revisuire; și fiind-că
proiectul Codului de procedură civilă este pen-
dent înaintea Corpurilor legiuitoare, nimic n'ar
fi mai ușor de cât de a se propune un aman-
dament în acest sens, fie de guvern, fie din i-
nițiativă parlamentară.

Suntem, însă, de mai înainte convis că cele
scrise de noi vor trece nevedute și neauđite de
nimeni, și că slabul nostru glas va fi și de astă
dată *vox clamantis in deserto*.

Trebue să ai o mare doză de răbdare ca să
scrii mereu, atunci când știi că, în Țara-româ-
nească, nimeni sau aproape nimeni nu cetește.

⁽⁵⁾ Cas. rom. Bulet. S-a II, 1882, p. 1220.

⁽⁶⁾ Cas. rom. Bulet. S-a II, 1891, p. 645.

⁽⁷⁾ Cpr. Boissonade, *Projet de C. civ. pour l'Empire du Japon*, V, p. 244, No. 239.

⁽⁸⁾ Cpr. Boissonade, *op. cit.*, V, p. 245, No. 240.

Și când cine-va, din întâmplare, deschide o carte sau o lucrare făcută de altul, este pentru a spune că e rea și că autorul nu-și a atins scopul. Iată, din nefericire, țara în care trăim!
(Va urma)

D. Alexandresco

JURISPRUDENȚA ROMÂNĂ

INALTA CURTE DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE, Secția II

Audiența de la 21 Iunie 1902

Președenția D-lui C. C. Ștefănescu, Consilier

Hers Weiss cu M. Cohn Drăcșineanu, depositarul judiciar al averii erezilor rămași pe urma def. Zissu Feltz.

Cambie. — Acțiune cambială. — Excepțiunile ce debitorul poate opune. — Proba testimonială. — Neadmisibilitatea. — (Art. 349 din Codul comercial).

Debitorul unei cambii nu va putea opune de cât excepțiile privitoare la forma titlului său lipsa condițiilor necesare pentru exercițiul acțiunii și excepțiunile personale aceluia care a exercitat această acțiune, și aceste excepții personale nu pot întârzia condamnarea la plată de cât dacă ele sunt lichide și de o grabnică soluțiune, și în toate casurile întemeiate pe o probă scrisă.

Ast-fel, proba cu martori cerută de debitor pentru reconstituirea unor chitanțe ce pretinde că ar fi avut de la posesorul cambiei și cari constatău că a achitat o parte din cambie, nu poate fi admisibilă și nu poate întârzia la plata cambiei, de și prin aceasta se opunea o excepție personală purtătorului cambiei, dacă nu este întemeiată pe o probă scrisă.

Decisiunea 259/902. — Respins recursul făcut de Hers Weiss contra decisiiei comerciale a Curței de apel Iași s. I No. 7/902, în proces cu M. Cohn Drăcșineanu, depositarul judiciar al averii erezilor def. Zissu Feltz.

Curtea,

Ascultând citirea raportului făcut în cauză de d-l N. Mandrea, președinte;

Pe d-l avocat Gr. Maniu din partea recurentului, în desvoltarea motivelor de casare; și

Pe d-l Max Gaster din partea intimatului în combateri.

Deliberând,

Asupra motivelor de casare:

I. «Violarea art. 349 C. com. pentru că Curtea n'a vrut să'mi fie în seamă actele prezentate de mine înaintea Tribunalului pentru verificare de scripte, care acte constată liberațiunea sumei de 6536 lei emenate de la def. Feltz.

II. «Violarea art. 1197 al. 4 C. civ. căci Curtea m'a respins proba cu martori pentru a proba pierderea chitanțelor de liberațiunea sumei de 6356 lei, date justiției pentru verificare».

Având în vedere decisiunea supusă recursului din care rezultă că pe temeiul unei cambii semnată de recurentul Hers Weiss în ordinul lui Zissu Feltz pe suma de 7000 lei, dată din 16 Octombrie 1897, recurentul acționat în judecată, a fost condamnat de Tribunalul

Iași, iar Curtea de apel, la care recurentul a apelat, i-a respins apelul;

Că înaintea Curții recurentul a susținut că ar fi plătit lui Zissu Feltz suma de 6536 lei precum ar fi rezultând din dovezi chitanțe ale lui Zissu Feltz, chitanțe cari de și înfățișate Tribunalului, totuși au dispărut, pretindea recurentul și pentru reconstituirea coprinsului lor, dânsul a propus proba cu martori, care însă i-a fost respinsă de Curte ca contrarie art. 349 din Codul comercial;

Având în vedere art. 349 din Codul comercial;

Considerând că după acest text de lege debitorul unei cambii nu va putea opune de cât excepțiile privitoare la forma titlului său lipsa condițiilor necesare pentru exercițiul acțiunii și excepțiunile personale aceluia care a exercitat această acțiune, și aceste excepții personale nu pot întârzia condamnarea la plată de cât dacă ele sunt lichide și de o grabnică soluțiune, și în toate casurile întemeiate pe o probă scrisă;

Considerând că, în speță, proba cu martori cerută de recurent pentru reconstituirea chitanțelor ce pretindea că a avut, și prin care voia a dovedi că a achitat o parte din cambie nu putea fi admisibilă, și nu putea întârzia condamnarea la plata cambiei, întru cât de și prin aceasta se opunea o excepție personală purtătorului cambiei, însă nu era întemeiată pe o probă scrisă;

Considerând dar că departe de a fi violat textele de lege arătate prin mijloacele de casare, Curtea de apel a făcut o bună aplicare a acestor dispoziții de lege, și deci motivele de casare au a fi respinse ca neîntemeiate;

Pentru aceste motive, Curtea, respinge, etc.

Audiența de la 13 Martie 1902

Președenția D-lui N. MANDREA, Președinte

I. Dorobanțu cu Administrația financiară de Prohova (fiscal)

Contribuțiunii directe. — Apel. — Citații. — (Art. 54 din legea de constatare și percepere a contrib. directe).

Apelul în contra decisiunilor comisiunelor comunale, făcute în ultimele opt zile de ședință se judecă fără chemări.

Decisiunea 337/902. — Respins, recursul făcut de I. Dorobanțu, contra decisiunei comisiunei de apel din județul Prahova No. 379/902 în proces cu fiscal.

Curtea,

Ascultând pe recurentul I. Dorobanțu în susținerea motivelor de recurs; și

Pe d-l Grecescu, din partea fiscalului, în combateri.

Deliberând,

Asupra motivului de casare:

«Că n'a avut cunoștință de termen, ne fiind citat la comisia de apel»;

Considerând că după art. 54 din legea de constatare, apelurile primite în ultimele 8 zile de ședință, se judecă fără chemări;

Considerând în specie că apelul fiind primit de comisia de apel la 3 Februarie, adică în ultimile 8 zile, recurentul nu avea a fi citat dinaintea comisiunei, și prin urmare, motivul este neîntemeiat.

Pentru aceste motive, Curtea, respinge, etc.

Audiența de la 23 Martie 1902

Președenția D-lui N. MANDREA, Președinte

F. P. Archbold cu Ad-ția financiară de Brăila, (recurs fiscal)

Contribuții directe. — Patentă. — Comerțuri, industrii și profesii nedenumite în tabele. — Impunere

prin asimilare. — Instanța competentă a face asimilarea. — (Art. 3 și 13 din legea patentelor din 1863; art. 5 și 14 din legea pat. din 1899).

După art. 3 din legea patentelor din 1863 și art. 5 din legea patentelor din 23 Decembrie 1899, comerțurile, industriile și profesiile ce nu sunt denumite în tabelele anexate pe lângă aceste legi vor fi supuse la patentă după analogia operațiilor sau a obiectelor de comerț și după o hotărâre specială a Ministerului de finanțe prin concursul comisiunii prevăzută la art. 14 din legea patentelor din 1899 (13 din legea de la 1863).

Ast-fel, comisiunile de prefaceri, nici cea comunală, nici cea de apel, nu sunt competente de a impune, la patentă, prin asimilare, comerțurile, industriile sau profesiile ce nu sunt denumite în tabele.

Decisiunea 676 bis/902. — Casată decisiunea comisiunii de apel din județul Brăila No. 159 din 902, în urma recursului făcut de F. P. Archbold, în proces cu fiscul.

S'a ascultat d-l Christu Grecescu din partea fiscului în lipsa recurentului;

Curtea deliberând,

Asupra motivului de casare:

«Rău și cu violarea legii am fost impus la patentă pentru clocirea artificială a ouălor și păsărilor, asimilându-mă cu cei ce au basinuri pentru cultura artificială a peștilor, când meseria mea este asimilată cu agricultura și creșterea de vite, și apoi nu comisiunea comunală și cea de apel sunt în drept a face asimilări când o profesiune sau un comerț nu este trecut în tabelele alăturate pe lângă legea patentelor»;

Având în vedere că după art. 3 din legea patentelor din 1863 și art. 5 din legea patentelor din 23 Decembrie 1899, comerțurile, industriile și profesiile care nu sunt denumite în tabelele anexate pe lângă aceste legi vor fi supuse la patentă după analogia operațiilor sau a obiectelor de comerț și după o hotărâre specială a Ministerului de finanțe prin concursul comisiunii prevăzute la art. 13 din legea din 1863 și 14 din legea din 1899 în care nu intră și comisiunile de prefaceri;

Considerând dar că comisiunea de apel asimilând meseria recurentului de a scoate pui prin mijloace artificiale cu aceia de cultură artificială a peștilor în basinuri, a violat sus citatele texte de lege și a comis și un exces de putere întru cât nu intra în căderea ei de a face asemenea asimilări.

Că așa fiind decisiunea sa are a fi casată.

Pentru aceste motive, Curtea, casează.

TRIBUNALUL BOTOȘANI

Audiența de la 6 Septembrie 1902

Președinția D-lui I. CIULEI, Președinte

Ion Licu cu Alexandrina Mihăileanu

Sentiința No. 480

Urmărire imobiliară. — Vânzare în compt. — Contestație din partea adjudecatarului. — Inadmisibilitate. — (Art. 525, 530 Pr. civ.).

Adjudecatarul care n'a depus prețul, este inadmisibil a face contestație tinzând la anularea vên-

zării în compt, cerută de către unul din creditorii săi de către oricare alt interesat, întru cât, în conformitate cu art. 525 și 530 Pr. civ., contestațiile la urmărirea imobiliară, având de efect anularea urmării, nu se pot face de cât în cazurile anume determinate de aceste articole și de către persoanele ce au interes în momentul adjudecării provizorii și între aceste persoane nu poate fi adjudecatarul, de oare-ce drepturile sale nasc după adjudecarea definitivă.

S'a ascultat d-l avocat Ion N. Cesărescu din partea d-nei Mihăileanu în dezvoltarea incidentului de inadmisibilitatea contestațiunii, d-l avocat contestator I. Licu în combateri și d-l Stamatopol, substituit de procuror, în conclusiuni, fiind în cauză minoră.

Tribunalul deliberând, și

Având în vedere cererea No. 17187/902 prin care Ioan Licu tinde la anularea urmării imobilului Cristești-Unguroaia, pe motivul că între d-l și d-na Alexandrina Mihăileanu ar fi intervenit o convenție prin care cea din urmă se obligă a-i ceda creanța sa ipotecară ce are în zisul imobil, spre a putea fi depusă ca preț de contestator care devenise adjudecatar definitiv, și numai faptul că Alexandrina Mihăileanu nu și-a ținut angajamentul, l'a pus în stare de a nu achita prețul imobilului la epoca fixată de lege;

Având în vedere că intimata în contestație ridică un fine de neprimire a contestațiunii ca fiind inadmisibilă pentru motivele, că: 1) obiectul contestațiunii de față nu intră în nici unul din cazurile prevăzute de lege și pentru care se poate ridica o contestație care să aibă de efect anularea urmării; 2) că adjudecatarul, când n'a depus prețul și imobilul se scoate în revindere pe comptul său, nu are de prin lege dreptul de a face contestație la urmărirea și 3) că cererea e tardivă întru cât legea prevede că ea nu se poate face de cât cu 20 zile înainte de ziua fixată pentru adjudecarea provizorie;

Ascultând dezbaterile urmate și motivele invocate;

Având în vedere că legea de procedură civilă prin art. 525, complinit și explicat de art. 530, arată cazurile în care o contestațiune la urmărire poate să aibă de efect anularea urmării și acestea sunt: nulitatea titlului pe baza căruia se face urmărirea și dacă contestația este bazată pe o cerere prin care se revandică totul sau parte din imobilul urmărit, ori păstrarea vre unui drept de proprietate sau a oricărui alt drept asupra nemiscătoarelor urmărite. În afară aceste cazuri pentru care se poate cere anularea urmării, altele nu mai sunt prevăzute. Ori obiectul contestațiunii adusă de Ioan Licu, neintrând în previziunile și cazurile anume determinate de lege, ea nu poate tinde la anularea urmării, și deci este inadmisibilă;

Dar, admitând ipotetic că cazurile arătate de legiuitor în art. 525 și 530 Pr. civ. sunt numai enunciative și că practica ar descoperi cazuri analoage, cari prin gravitatea lor ar putea să dea loc la o contestație având de efect anularea urmării, totuși în asemenea împrejurare și față de contestația ce face obiectul judecății, naște întrebarea: care sunt persoanele cărora legea le-ar admite o asemenea contestație și între acele persoane intră și adjudecatarul care n'a depus prețul în termenul de lege și în comptul căruia s'a scos imobilul în revindere?

Răspunsul ni'l dă art. 525 Pr. civ. care arată persoanele ce pot face opozițiune la urmărire și anume: datornicul, creditorii săi sau intervenții. Adică acele persoane, cari în momentul adjudecațiunii provizorii, au un interes. Adjudecatarul nu poate, dar, intra în enumerația făcută de legiuitor, căci interesul lui naște după adjudecarea definitivă, prin urmare densus

nu are de la lege dreptul de a face contestațiunile prevăzute de art. 525 Pr. civ.;

Că adjudecatarul nu are dreptul de a face o contestațiune care să anuleze urmărirea nemiscătorului—și mai cu seamă în cazul când din nedepunerea prețului imobilul este scos în revindere pe comptul său,—rezultă din textele art. 551, 553, 556 și 557 Pr. civ.; texte cari arată numai îndatoririle adjudecatarului de a depune prețul în termenul arătat de lege, în caz contrar imobilul este scos în revindere pe comptul său, fie de tribunal din oficiu sau după cererea uneia din părțile interesate. Odată imobilul scos în revindere pe comptul adjudecatarului, la ziua fixată pentru vânzare, legea îi mai acordă ultima garanție de a putea depune, chiar în acea zi, prețul adjudecării, dacă nimeni nu va da un preț mai mare peste vechiul adjudecatar. Atât și nimic mai mult;

Ast-fel fiind, din ambele motive mai sus dezvoltate, constestația este inadmisibilă. Inadmisibilitatea ei fiind hotărâtă este inutilă a se mai discuta tardivitatea.

Pentru aceste motive redactate de d-l președinte Ciulei, Tribunalul, în unire cu concluziunile d-lui substituit de procuror, respinge ca inadmisibilă contestația, etc.

(ss) M. I. Ciulei, V. Andriescu.

p. Greșier (s) Th. Băncescu.

JUDECĂTORIA OCOLULUI II PLOEȘTI

Audiența de la 13 August 1902

Anastasia Morcovescu cu I. Gr. Morcovescu

Carte de judecată civilă No. 1834

Poprire.— Cereri nedeterminate, dar determinabile în principii.— Competență.

1. *Competența judecătorilor de pace este excepțională, așa că ele nu pot judeca de cât afacerile ce le sunt deferite prin legea lor organică, sau prin vre-o lege specială;*

2. *Cererile nedeterminate, dar determinabile în principii, sunt de competența tribunalelor;*

3. *Pensiunile alimentare în materie de divorț, formează obiectul unei cereri nedeterminate;*

4. *Se pot popri sumele datorite în viitor;*

5. *Când o secțiune a unui tribunal s'a declinat competența și când judecătorul de ocol căruia i s'a înaintat dosarul s'a declinat și el competența, există conflict negativ de jurisdicțiune care motivează un regulament de competență;*

6. *Când, pentru o pensiuie alimentară, se face o poprire pe leafa soțului, quantumul pensiuunii nu e fixat până în ziua validării, ci până în ziua desfacerii căsătoriei, după cum prevede dispozițiivul sentinței care adjudecă pensiuinea.*

Așa fiind, nu trebuie să se facă câte-o poprire în fie-care lună pe leafa funcționarului, ci o singură poprire, care reclamă o unică validare, pe tot timpul cât e datorită pensiuinea.

Judecata,

Având în vedere sentința No. 244/902 a tribunalului Prahova, s. II, care-și declină competența de a judeca și valida poprirea cerută de Anastasia Morcovescu în în mâinele d-lui Ministru de Justiție, pe salariul soțului ei, Portărel pe lângă acel tribunal; că poprirea s'a admis în virtutea sentinței No. 453/901 emanată de la acelaș tribunal și de la acelaș secțiune, sentință prin

care I. Gr. Morcovescu e obligat a servi soției sale o pensiuie alimentară de câte 50 lei lunar, cu începere de la data sentinței și până la definitiva desfaceră a căsătoriei;

Având în vedere că tribunalul-și declină competența întemeindu-se pe art. 55 L. j. p., cum și pe împrejurarea că, de la 17 Decembrie 1901 și până la 12 Iunie 1902, când s'a cerut poprirea d-na Morcovescu a devenit creditoarea soțului ei cu suma de 300 lei maximum;

Că 17 Decembrie 1901 e tocmai data când I. Gr. Morcovescu a fost condamnat să plătească soției sale pensiuie alimentară, de 50 lei lunar, prin menționata sentință;

Având în vedere că astăzi se prezintă numai I. Gr. Morcovescu, prin d-l avocat Dumitrescu Senior, care cere declinarea de competență pe motiv că sentința tribunalului n'a rămas încă definitivă, așa că nu știe dacă s'a făcut sau nu apel în contra ei;

Având în vedere că, prin petițiunea îndreptată către Primul-Președinte al tribunalului Prahova, Anastasia Morcovescu cere să se poprească, câte 50 lei lunar, din salariul soțului ei, cu începere de la 17 Decembrie 1901 și până la desfaceră definitivă a căsătoriei sale; că, prin urmare, ne aflăm în fața unei cereri nedeterminate, și pe care tribunalul n'o putea limita la 12 Iunie a. c., data când s'a cerut poprirea, întru cât Anastasia Morcovescu conchidea să se poprească suma la care fusese condamnat soțul ei, până la desfaceră a căsătoriei, adică în tot timpul cât soțul era obligat să-i servească pensiuinea alimentară; că, întru cât ziua desfacerii căsătoriei nu e cunoscută și nici nu se poate preciza exact, neconteslat că ne aflăm în fața unei cereri nedeterminate, dar determinabile în principii;

Considerând că dacă soluțiunea tribunalului ar fi exactă în drept, ar urma ca, în fie-care lună, să se facă câte-o poprire, care, la rândul ei, să motiveze o validare separată; că, din contra, ori de câte ori e vorba de o prestațiune periodică, de o pensiuie lunară, cum e în specie, se poate face o singură poprire, care reclamă o unică validare pentru tot timpul câte datorită pensiuinea; și aceasta e atât de adevărat, în cât, pe temeiul art. 1718 C. civ., se pot popri sumele datorite în viitor (Cas. I, No. 143/901; Dreptul No. 40,901);

Având în vedere că punctul de mai sus fiind bine precizat, urmează a se ști dacă judecătorul de ocol e competent să judece cererile nedeterminate; că, în ce privește competența ratione materiae aceasta fiind de ordine publică, poate fi invocată și din oficiu;

Considerând că judecătorii de ocole sunt tribunale excepționale, cu competența strict determinată; că, prin urmare, ori de câte ori un text categoric de lege nu dă în competența acestor instanțe un gen oare-care de afaceri, tot de atâtea ori trebuie să se decidă în sensul incompetenței, căci argumentele a contrariu ce se pot invoca în specie, sau prin analogie, nu pot avea valoare de cât atunci când ne duc la dreptul comun;

Având în vedere că art. 55 L. j. p. pe care se întemeiază tribunalul spre a-și declina competența, fixează strict quantumul sumei până la care pot judeca judecătorii de pace; că, tot-d'a-una, când în atare casuri legiuitorul n'a fixat quantumul ei a spus-o categoric, cum a făcut-o în art. 58 și 60 din L. j. p.; că, în specie nicăeri nu găsim vre-o dispozițiune relativă la cererile nedeterminate, dar determinabile în principii; că prin urmare, lacuna aceasta trebuie s'o umplem recurgând la principiile de drept comun relative la materia ce discutăm, principii ce ne obligă să decidem că nu judecătorul de ocol, ci tribunalul singur e competent să judece cererile nedeterminate, căci ori de câte ori e îndoială sau tăcere a legii în privința competenței, soluțiunea trebuie să militeze în sensul competenței instanței de drept comun;

Având în vedere că întru cât Anastasia Morcovescu cere poprirea până la desfacerea căsătoriei ei, adevă până la o dată ce nu se poate precisa, nu se putea decide că suma cu care numita e creditoare e numai cifra de 300 lei, căci, cum am arătat, creanța exista până la desfacerea căsătoriei, nu până la cererea de poprire, după cum s'a hotărât :

Considerând că, așa fiind, pentru toate aceste motive, urmează a ne declina competența, din care cauză nici numai e nevoie să ne pronunțăm asupra mijlocului invocat de I. Morcovescu ;

Pentru aceste considerente, văzând și dispozițiunile art. 262 sq. Pr. civ., ne declinăm competența de a judeca cererea da poprire făcută de Anastasia Morcovescu pe salariul soțului ei, care e obligat a-i servi o pensiuie alimentară de 50 lei lunar, și întru cât există conflict negativ de jurisdicțiune, urmează a se face un regulament de competență.

Judecător (s) S. Scriban

CEREREA RECONVENȚIONALĂ (*) înaintea judecătorului de ocol

Pârîtul, chemat în judecată, ca mijloc de apărare contra pretențiunilor reclamantului, poate invoca că și dînsul are să primească o sumă de bani de la acesta, provenită dintr'un contract, quasi-contract, delict sau quasi-delict, cu care trebuie să fie scăzut, reducînd sau nimicînd astfel, pretențiunea. Alte-orî acțiunea reclamantului derivînd dintr'un contract bilateral, pârîtul opune că nici reclamantul nu și-a îndeplinit obligația sa principală și poate cere judecăței să-l condamne a și-o îndeplini. Toate aceste contra-pretențiuni pot forma obiectul unei cereri reconvenționale.

Scopul ce se urmărește prin introducerea cererii reconvenționale este bazat pe faptul economisirei de timp și cheltueli precum și de a se înlătura o pagubă ce s'ar produce prin insolabilitatea survenită reclamantului care, judecându-se separat cererea sa, ar putea ezece pe pârîtul mai înainte ca acesta să și fi valorificat dreptul său. Ca consecință a acestei cereri este și prorogarea jurisdicțiunii în materie personală și mobilă.

Originea acestei reconvențiuni se găsește în dreptul roman (Mayntz, vol. II, p. 559) din care a trecut în dreptul canonic (De Paeppe, vol. II, No. 6, p. 174), apoi în dreptul consuetudinar (art. 106) și în fine în Codicele de procedură civilă franceză sub art. 54, 171, 337 și 464. În legislația noastră avem numai art. 61 al. 2 și 327 Pr. civ. și 57 din Legea judecătorilor de pace.

Fiindcă în această din urmă lege avem un singur articol care vorbește de cererea reconvențională fără să determine condițiunile sub cari se poate introduce, trebuie să recurgem la dreptul comun.

Cererea reconvențională este o cerere incidentă, formată de un pârîtul care cere a i se recunoaște sau lichida o creanță ce pretinde că o are în potriua reclamantului, pentru a o opune în compensație după ce va fi fost recunoscută și lichidată. Este, prin urmare, vorba de o compensație judiciară, spre deosebire de cea legală și de cea facultativă. Compensația legală se operează ipso jure iar cea facultativă de asemenea, după îndeplinirea condițiunii la care este subordonată și creanțele sunt certe și lichide ; compensația judiciară se poate cere pe cale de cerere reconvențională, pentru ca creanța pârîtului să se recunoască și să se lichideze de către judecător. De altminteri această compensație se poate opune de pârîtul și fără nici o cerere scrisă și pentru prima dată în apel (art. 327 Pr. civ.).

În privința condițiunilor sub cari se poate introduce o cerere reconvențională sunt trei sisteme în legislația franceză — căci în cea geneveză, după care s'a luat în mare parte dispozițiunile legiuirei noastre, nu se găsește nici o dispozițiune relativă la această cerere :

1° Sistemul Laurent și Colmet de Sentèrre admite cererea reconvențională, în primă instanță, fără nici o restricțiune, fie ea conexă, sau nu, cu cererea principală, aibă orî nu ceva de comun între ele ; 2° sistemul Casației franceze (Sirey) cere ca cererea reconvențională să atârne în totul de cererea principală și 3° sistemul Naquet, Bonfils, Garsonnet pretinde ca cererile să fie cel puțin conexe sau cererea reconvențională să serve drept mijloc de apărare în potriua cererii principale.

Legiuitorul nostru a adoptat acest din urmă sistem. În adevăr art. 61 al. 2 Pr. civ. se rostește că «cererea reconvențională se face înaintea judecătorului cererii principale, când ea este în legătură cu aceasta din urmă sau cu mijloacele de apărare ce i se opun, iar art. 327 Pr. civ., că, în apel nu se va face nici o cerere nouă care nu s'a făcut la prima instanță, afară numai de cereri cari servesc de apărare la acțiunea principală».

Din conținutul art. 61 al. 2 Pr. civ. rezultă pe deoparte conexitatea între cereri, isvorite din același fapt juridic, iar pe de alta ca cererea reconvențională să fie conexă cu mijloacele de apărare. Din textul art. 327 Pr. civ. rezultă că în apel se pot face cereri de compensație sau cereri cari servesc ca mijloc de apărare la cererea principală. Am văzut că compensația legală se operează ipso jure ; prin urmare când legea vorbește de cereri de compensație, înțelege compensația judiciară. Deosebirea între aceste compensații este numai relativă la certitudinea, lichiditatea și exigibilitatea creanțelor. Pe de altă parte, compensația legală se operează între datorii ce nasc din diferite cauze, fără legătură între ele, de unde urmează că și compensația judiciară se poate propune în cursul unui

A se cerceta asupra «Cererii reconvenționale» și importante articole ale mult regretatului D. Chebaczi, publicate în *Curierul Judiciar* No. 2, 4, 5 și 9 din anul 1897.

proces, cu toate că nu ar deriva din același fapt juridic cu cererea principală și că, putându-se propune de a dreptul în apel, a fortiori trebuie să fie admisibilă în prima instanță.

Din cele expuse până aci deducem următoarele consecințe: 1° că cererea reconvențională este admisibilă când este conexă cu cea principală, 2° că ea se poate face și când nu există conexitate între dânsa și cererea principală, dar ca mijloc de apărare să se invoace o compensație — judiciară — și 3° că se poate introduce în tot cursul procesului la prima instanță.

Acestea fiind principiile de drept comun, să trecem la dispozițiunile legii excepționale a judecătorilor de pace.

Art. 57 L. J. P. glăsuiește că «judecătorul de ocol este competente a judeca cererile reconvenționale ce se fac cu ocaziunea unei acțiuni, în aceleași limite de valoare și întindere ca și acțiunea principală».

Asupra redacțiunii și înțelesului acestui articol, nu am nevoie să mă opresc, de oare-ce chestiunea este destul de bine tratată de d-l Corneliu Botez în comentariile d-sale la legea judecătorilor, pag. 150—151, în conformitate și cu sentința tribunalului Iași, adnotată și aprobată de eminentul nostru jurisconsult și profesor d-l Dimitrie Alexandresco (1) așa în cât rămâne bine stabilit că cererea reconvențională este admisibilă în limitele competenței judecătorului de ocol. Despre cari limite de competență voește să vorbească legiuitorul, despre ale competenței generale din art. 55 sau și despre ale celei din textul art. 58 și 59 L. J. P.? Sunt păreri cari admit numai limitele competenței generale. Eu cred că art. 57 înbrățișază întreaga competență a judecătorului de ocol, fiind-că textul nu face nici o distincțiune și cererea reconvențională este admisibilă, destul să fie conexă cu acțiunea principală sau cu mijloacele de apărare. Să luăm un exemplu: chiriașul cere rezilierea contractului; proprietarul se face reconvențional pentru 2000 lei costul reparațiilor clădirii impuse prin contract sau prin lege în sarcina chiriașului (art. 58 al 4 L. J. P.). Judecătorul va putea respinge cererea reconvențională, destul de conexă cu cea principală de reziliere, pe motiv că cuantumul sumei depășește cifra de 1500 lei? Desigur că nu, fiind-că este competent s'o judece pe cale principală și nu se vede interesul practic d'a se judeca separat când afacerea va avea tot aceiași soluțiune. Același lucru și pentru aliniatele 1, 2, 5 și 6 de sub art. 58. În același sens și Casația franceză (vezi *Curierul judiciar* No. 67 din 17 Oct. r. c., pag. 553, col. I stabilește că cererea de daune interese, ori care ar fi cifra, este un accesoriu al acțiunii principale, și judecătorul de pace

fiind competent a judeca cererea principală, este competent să judece și pe cea accesorie (art. 5 l. j. p. fr. 1838).

Admițându-se în principiu cererea reconvențională se conexează cu cea principală. Soluțiunea definitivă a ambelor cereri poate conduce la patru diverse cazuri: admiterea ambelor cereri, respingerea lor, admiterea sau respingerea uneia din ele. Când ambele cereri se pot judeca în primă instanță, nu întâmpinăm nici o dificultate, pentru-că părții nemulțumite i rămâne calea apelului.

Ce se întâmplă însă când acțiunea principală se poate judeca în ultimă instanță, iar cererea reconvențională numai în prima sau din contra aceasta, în ultimă instanță, și cererea principală susceptibilă de apel? În legea judecătorilor nu găsim nici o dispozițiune; de asemenea nici în dreptul comun, fiind că tribunalele au plenitudine de jurisdicțiune. Nu putem iarăși admite că pentru una din cereri hotărîrea poate deveni definitivă și executorie, fiind judecată în ultimă instanță, iar pentru cea altă, susceptibilă de apel și vice-versa. Ar urma de aici că s'ar face două plăți, două executări, insolabilitate dintr'o parte sau dintr'alta, când datorile s'ar fi putut stinge sau reduce prin compensație.

Sunt două sisteme în privința gradelor de jurisdicțiune ce trebuie să urmeze ambele cereri; sistemul legii franceze din 1838 care stabilește că, dacă una din cereri se ridică de asupra limitelor celei din urmă instanțe, judecătorul se va pronunța pentru amândouă în primă instanță, și sistemul care pretinde că, soarta cererei reconvenționale — ca cerere accesorie —, în privința apelului, atârână de la acțiunea principală. Dacă aceasta va fi în primă instanță, și cererea reconvențională este supusă apelului, la din contră, nu (D. Chebapci, tr. de pr. civ., vol. V, p. 280).

Intre aceste două sisteme este de preferat primul — prorogarea legală a competenței — pentru-că respectă principiul celor două grade de jurisdicțiune.

Mihai Nițescu

Judecător al Ocolului Olt, jud. Olt

ERATĂ: În importantul studiu al d-lui M. Suțu, publicat în *Curierul Judiciar* No. 76, din 17 Noembrie corect, strecurându-se două erori de tipar care i strică înțelesul, se rectifică în modul următor:

La pag. 626, col. I, rândul 18, să se citească: fiind trei judecători. . . , în loc de: «doi judecători. . . », la col. II, rândul 39, aceeași pagină să se citească: *Credem că aci, ca și pentru depunerea . . .*, în loc de: «Credem, că aci, pentru depunerea . . . ».

OFERIM bun preț acelor cari posed și ar vroi să vândă vol. I și III din *Comentariile de Drept Civil* a d-lui D. Alexandresco.

Amatorii se vor adresa cu ofertele D-lui Codreanu, la Administrația ziarului *Curierul Judiciar*, București.

(1) Vezi *Dreptul* din 1900, No. 53, cu nota d-lui D. Alexandresco.